

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/266/2021
Identifikačné číslo spisu: 4118205219
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4118205219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. W.B. T., bývajúcej v L., G. Č. T. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, proti žalovaným 1/ I. Š., bývajúcej v L., J. XXX/X, 2/ O. W., bývajúceho v L., G. Č. T. XXXX/X, obaja zastúpení JUDr. Stanislavom Pavlom, PhD., advokátom so sídlom v Bratislave, Šancová 58, o určenie, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7 C 99/2018, o dovolaní žalovaných, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. apríla 2020 sp. zn. 6 Co 77/2019-234, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobkyni n e priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou, doručenou súdu 30. apríla 2018 domáhala určenia, že nehnuteľnosti vedené katastrálnym odborom Okresného úradu Nitra, Okres Nitra, Obec Š., kat. úz. K. Š.Á., zapísané na LV č. XXXX ako parcela registra „C“ parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 74 m2, parcela registra „C“ parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 101 m2, parcela registra „C“ parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 272 m2, parcela registra „C“ parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m2, parcela registra „C“ parcela č. XXX/X - záhrady o výmere 696 m2, patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov T. W. T.L. a O. W. v spoločnom podiele 1/1, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným 2/ sú manželia od 5. októbra 2013, ktorým dňom vzniklo medzi nimi bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“). V roku 2017 za trvania ich manželstva žalovaný 2/ na základe kúpnej zmluvy nadobudol nehnuteľnosti a to pozemky parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 74 m2, parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 101 m2, parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 272 m2, parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m2, parc. č. XXX/X záhrady o výmere 696 m2, toho času vedené na LV č. XXXX pre kat. úz. K. Š.. Na predmetných nehnuteľnostiach bol následne vystavaný rodinný dom a súvisiace stavby toho času vedené na LV č. XXXX pre kat. úz. K. Š.. Na právnom režime daných nehnuteľností nemení nič ani

skutočnosť, že predmetné stavby boli z hľadiska povolovacích konaní (stavebné a kolaudačné konanie) riešené len vo vzťahu k žalovanému 2/ ako (jedinému) stavebníkovi, ktorý v týchto konaniach vystupoval samostatne. Uvedené sa týka aj vzťahu k pozemkoch, pri kúpe ktorých žalovaný 2/ vystupoval samostatne. V súčasnosti sú predmetné nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovanej 1/, ktorej predmetné nehnuteľnosti previedol žalovaný 2/ scudzovacou zmluvou, o ktorej nemala vedomosť a o tomto fakte sa dozvedela len z údajov katastra nehnuteľností. Žalobkyňa sporné nehnuteľnosti považuje za súčasť BSM so žalovaným 2/ a to bez ohľadu na to, že kúpnu zmluvu uzatvoril len žalovaný 2/, ktorý aj samostatne vystupoval v povolovacích administratívnych konaniach, keďže nemali uzavretú žiadnu dohodu o zúžení BSM. Okrem toho sa vo vzťahu k žalovanej 1/ a žalovanému 2/ dovoľala relatívnej neplatnosti predmetnej scudzovacej zmluvy, ktorá sa tak stala absolútne neplatným právnym úkonom, čím sa vlastníctvo žalovaného 2/ obnovilo v pôvodnom režime, teda v režime ich spoločného BSM v spoločnom podiele 1/1. V danom prípade vzhľadom na neaktuálnosť (nesprávnosť) údajov katastra vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam tak má naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

1.1 Sporné nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX kat. úz. K. Š. vo vlastníctve žalovanej 1/ titulom Kúpnej zmluvy pod E. XXXX/XX-XXX/XX s tým, že právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXX/X, XXX/X, XXX/X je na LV č. XXXX. Podľa LV č. XXXX kat. úz. K. Š. vlastníkom stavieb a to rodinného domu č. XX na parc. č. XXX/X, domu súp. č. XX na parc. č. XXX/X a garáže súp. č. XXX na parc. č. XXX/X, je žalovaný 2/, ktoré nadobudol Kúpnu zmluvou pod E. XXXX/XX-XXX/XX, s vyznačením poznámky (G. XXX/XX-XXX/XX) o neodkladnom opatrení, ktorým bolo uložené žalovanému 2/ zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k scudzeniu týchto nehnuteľností, aby s nimi nedisponoval a nenakladal až do právoplatného skončenia vo veci samej a to na základe uznesenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 10 C 50/2018-22. Kúpnu zmluvou uzatvorenou 26. septembra 2017 S. C. a manželka I. C., rod. T. ako predávajúci odpredali žalovanému 2/ nehnuteľnosti v kat. úz. K. Š., zapísané na LV č. XX ako parc. registra „C“ parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 74 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 101 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 272 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 31 m², parc. č. XXX/X - záhrady o výmere 696 m² a stavby: rodinný dom súp. č. XX na parc. č. XXX/X, rodinný dom súp. č. XX na parc. č. XXX/X a garáž súp. č. XXX na parc. č. XXX/X v celosti za kúpnu cenu 80.000,- eur, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod E. XXXX/XXXX dňa 6. októbra 2017. Následne žalovaný 2/ uzatvoril so žalovanou 1/ 21. marca 2018 kúpnu zmluvu, ktorou jej odpredal nehnuteľnosti v kat. úz. K. Š., zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra "C": parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 74 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 101 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 272 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 31 m² a parc. č. XXX/X - záhrady o výmere 696 m², a to za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 80.000,- eur, ktorej vklad bol povolený pod E. XXXX/XXXX dňa 27. marca 2018. Rozhodnutím Obce Š. č. j. XXX/XXXX-XXXX-XX-G. z 22. februára 2018, právoplatným 3. apríla 2018, na základe žiadosti žalovaného 2/ ako vlastníka stavby bolo povolené odstránenie stavby: dom súp. č. XX na parcele č. XXX/X, rodinný dom súp. č. XX na parc. č. XXX/X, garáž súp. č. XXX na parc. č. XXX/X, na LV č. XXXX, kat. úz. K. Š. a rozhodnutím č. j. XXX/XXX/X-XX-E. z 10. apríla 2018, právoplatným 11. apríla 2018, bol žalovaný 2/ uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 105 ods. 3 písm. b/ stavebného zákona, ktorého sa dopustil tým, že na parc. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, kat. úz. K. Š. realizoval novostavbu rodinného domu bez právoplatného stavebného povolenia, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 1.000,- eur. Taktiež rozhodnutím Obce Š. Č. I..XXX/XXXX-XXX-XX-E. z 20. júna 2018, právoplatným 16. júla 2018, bolo žalovanej 1/ ako novému stavebníkovi na základe zmeny vlastníka pozemku a zmluvy o prevode práv a povinností stavebníka z 9. mája 2018 (pôvodný stavebník bol žalovaný 2/) vydané dodatočné povolenie stavby "Novostavba rodinného domu" umiestnenej na parc. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/XX, kat. úz. K. Š. a súčasne bolo povolené dokončenie stavby. Žalobkyňa v písomnom podaní z 25. apríla 2018 adresovanom žalovaným 1/ a 2/, ktorý zverila na poštovú prepravu v rovnaký deň, sa dovoľovala relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou žalovaný 2/ previedol sporné nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX na žalovanú 1/ z dôvodu, že tieto nadobudla spolu so žalovaným 2/ počas trvania manželstva, teda patria do ich BSM, preto na ich prevod bol potrebný jej súhlas, ktorý nedala, hoci tento bol potrebný, pretože v prípade prevodu nehnuteľností nejde o bežnú vec. V konaní

vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15 C 44/2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo uložené žalovanému 2/ dočasne nevstupovať do rodinného domu na adrese L., C. XX, spoločne s príslušným pozemkom a tiež zákaz priblížiť sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov, a to až do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11 P 48/2018, s tým, že žalovaný 2/ sa smie priblížiť k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného konania, na ktoré bude žalovaný 2/ predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť na týchto úkonoch. Predmetom ďalšieho konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10 C 50/2018 je žaloba žalobkyne proti žalovanému 2/ o určenie, že nehnuteľnosti v kat. úz. K. Š., zapísané na LV č. XXXX ako stavba - rodinný dom súp. č. XX na parc. č. XXX/X, dom súp. č. XX na parc. č. XXX/X a garáž súp. č. XXX na parc. č. XXX/X patria do ich BSM, v ktorom uznesením zo 7. mája 2018 sp. zn. 10 C 50/2018-22 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 30. júla 2018 č. k. 6 Co 152/2018-41 neodkladným opatrením bolo žalovanému uložené zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k scudzeniu týchto nehnuteľností a aby s nimi nedisponoval a nenakladal až do právoplatného skončenia vo veci samej. Na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18 C 50/2018 prebieha tiež konanie, v ktorom sa žalobkyňa voči žalovanej W. X. W. a žalovanému 2/ domáhala určenia, že nehnuteľnosti v kat. úz. Q., zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra "C" parc. č. XXXX/X - záhrady o výmere 838 m², parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 149 m², parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 36 m² spolu so stavbami: rodinný dom súp. č. XXXX na parc. č. XXXX/X, garáž na parc. č. XXXX patria do BSM žalobkyne a žalovaného v 2. rade. V tomto konaní uznesením z 24. októbra 2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie a X. W. uložená povinnosť poskytnúť potrebnú súčinnosť pre uzatvorenie zmlúv o dodávke energií a plnení súvisiacich s užívaním nehnuteľností vedených na LV č. XXXX.

2. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7 C 99/2018-165, zo 7. novembra 2018 určil, že nehnuteľnosti vedené katastrálnym odborom Okresného úradu Nitra, Okres Nitra, Obec Š., kat. úz. K. Š., zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra „C“ parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 74 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 101 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 272 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m² a parc. č. XXX/X - záhrady o výmere 696 m² patria do BSM T. W. T. a O. W. v spoločnom podiele 1/1. Žalobkyni priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 137 písm. c/ zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 40a, § 143, § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a vecne tým, že žalobkyňa a žalovaný 2/ uzatvorili 5. októbra 2013 manželstvo, ktoré v čase jeho rozhodnutia trvalo, keďže rozvodové konanie vedené pod sp. zn. 11 P 48/2018 nebolo skončené, pričom žalobkyňa a žalovaný 2/ nemali zrušené BSM a ani nedošlo k dohode o jeho zúžení počas trvania manželstva. Uznesením zo 16. apríla 2021 č. k. 7 C 99/2018-299 zmenil výrok uznesenia vydané vyšším súdnym úradníkom z 11. decembra 2020 č. k. 7 C 99/2018-268, kde absentovala mena vo výroku a uvedenie správneho počtu žalovaných v spore, ktorým sa ukladá povinnosť hradíť žalobkyni trovy konania.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 29. apríla 2020 sp. zn. 6 Co 77/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia sa stotožnil so súdom prvej inštancie a uviedol, že žalovanými namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vo veci v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správne právne závery, pričom odvolací súd v konaní súdu prvej inštancie nezistil vady v jeho procesnom postupe, ani žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky skutočnosti vyplývajúce z vykonaných dôkazov, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom upraveným v § 191 CSP, použil správny právny predpis, ktorý aj správne vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedal požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Pokiaľ žalovaný 2/ uzatvoril so žalovanou 1/ dňa 21. marca 2018 kúpnu zmluvu, ktorou na ňu previedol sporné

nehnutelnosti patriace do BSM bez súhlasu žalobkyne, čím porušil ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže nešlo o bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí, uvedená kúpna zmluva je neplatným právnym úkonom, ktorého relatívnej neplatnosti sa žalobkyňa v súlade s § 40a Občianskeho zákonníka i včas dovolala voči žalovaným písomným podaním zo dňa 25. apríla 2018.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie s tým, že súdy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Poukázali, že konajúci súd nevykonal predbežné prejednanie sporu v zmysle zásad podľa § 171 ods. 1 druhá veta CSP, podľa ktorých súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Majú za to, že týmto spôsobom sa na súdnom pojednávaní dňa 7. novembra 2018 nepostupovalo a nedošlo k predbežnému prejednávaniu sporu v zmysle procesných zásad podľa § 168 a nasl. CSP a taktiež dovolatelia neboli poučení zo strany súdu o procesných následkoch pri koncentrácii konania v predmetnej právnej veci. Dovolateľom nie je zrejmé prečo navrhované dôkazy neboli vykonané k preukázaniu ich tvrdených skutočností a priznali právo silnejšej strane teda žalobkyni zastúpenej právnym zástupcom v neprospech dovolateľov. Teda súd prvej inštancie výlučne rozhodol na jedinom pojednávaní bez predbežného prejednávania sporu. Sú názoru, že pri ochrane práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, sa musí súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnáť so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré je pre rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07, I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08). Rozhodnutie prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu nie je presvedčivé v tom smere, že neuviedol dôvody, pre ktoré neprijal návrhy žalovaného 2/ na vykonanie dokazovania a zároveň tak nie je presvedčivé v tom smere, že svojím postupom s poukazom na priebeh a charakter pojednávania zo 7. novembra 2018 odňal právo dovolateľov na spravodlivý proces. Súdy sa upriamili na doslovné znenie procesných právnych ustanovení podľa CSP, hoci s poukazom na charakter priebehu súdneho pojednávania v prejednávanej veci bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že dovolatelia sú bez svojej viny bez právneho zastúpenia a ich právny zástupca nevykonal žiaden procesný a ani právny úkon na obranu ich práv v sporovom konaní a jediným jeho úkonom bolo prevzatie a príprava vecí, oznámené súdu 28. septembra 2018 a 5. novembra 2018 (oznámenie o ukončení právneho zastupovania) teda, že v konkrétnom prípade existujú závažné dôvody na strane dovolateľov. Zo strany súdu prvej inštancie išlo o svojvôľu a arbitrárnosť vo vzťahu k dovolateľom, keď ich nepoučil o procesných následkoch koncentrácie sporového konania a nedal im možnosť a ani neposkytol dôvody odmietnutia prezentácie dôkazov na podporu ich tvrdení na pojednávaní. Podľa ustálenej judikatúry v konaní na odvolacom súde treba trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (Zbierka stanovísk 1/2016 č. 2). Vo veci právneho posúdenia k rozsahu nadobudnutia BSM a k podniku jedného z manželov podľa § 5 Obchodného zákonníka dovolatelia uviedli, že v prípade pochybností či niektorá vec patrí do BSM alebo do výlučného vlastníctva niektorého z manželov nemožno postupovať paušálne podľa toho, o akú vec ide, tak ako sa to snaží prezentovať žalobkyňa vo svojom zastúpení. Právne kritérium spôsobu nadobudnutia pozemku spornej nehnuteľnosti je rozhodujúce pre posúdenie, či vec patrí alebo nepatrí do BSM. Na základe navrhovaných dôkazov žalovaný 2/ by preukázal, že pozemok bol nadobudnutý výlučne z jeho vlastných prostriedkov, mal dostatok finančných prostriedkov na to, aby nebola zriadená žiadna ľarcha v podobe záložného práva na predmetnom pozemku a zároveň tak, že v konkrétnom prípade išlo o podnikateľské aktivity, keďže sa zaoberal aj realitnou činnosťou pri predaji drevo domov v meste Nitra a v jej okolí. Žalovanému 2/ boli odmietnuté návrhy na vykonanie dôkazov v tom smere, že investície do kúpy sporovej nehnuteľnosti nepochádzali zo zmiešaných financií, tak ako uviedol odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Pri právnom posúdení podnikateľskej činnosti žalovaného 2/ k podniku živnostníka - podnikateľa s relevanciou posúdenia právnej otázky k vyporiadaniu BSM podľa § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka prezentujú právny názor „Podnik manžela - živnostníka a ani jeho jednotlivé zložky, vrátane hnutelých a nehnuteľných vecí, nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v dôsledku skutočnosti, že podľa svojej povahy slúžia výkonu povolania iba jedného z manželov, ktorým

treba rozumieť i jeho podnikanie“. Žalovanému 2/ bolo súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom znemožnené preukázať skutočnosti, ktoré sa týkali jeho podniku a podnikania v realitnej činnosti, hoci neexistovali žiadne dôvody a tieto sudy obmedzili na arbitrárnu aplikáciu príslušných ustanovení koncentrácie súdneho konania. Sporová nehnuteľnosť nikdy nepatrila do BSM žalobkyne a žalovaného 2/ a nikdy ani takáto vôľa nebola zo strany žalobkyne prejavovaná. Imanentnou súčasťou relatívnej neplatnosti podľa § 40a Občianskeho zákonníka, je v tomto prípade predmet právneho úkonu, týkajúci sa nakladania s majetkom v BSM, čo v tomto konkrétnom posudzovanom prípade nie je predmetom, keďže sporová nehnuteľnosť nepatrila a ani nepatrí do BSM žalobkyne a žalovaného 2/. Z týchto dôvodov navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali, že neboli poučení konajúcim súdom o procesných následkoch koncentrácie konania podľa procesných pravidiel CSP, konajúci súd nevykonal predbežné prejednanie sporu podľa § 168 a nasl. CSP, nevykonal ich navrhované dôkazy a rozhodnutie súdu nebolo riadne a vyčerpávajúco odôvodnené.

11.1 Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11.2 Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

11.3 Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

11.4 Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednanie veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

11.5 Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednanie veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ zásadne nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

12. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali, že im nie je zrejmé, prečo ich navrhované dôkazy neboli vykonané k preukázaniu ich tvrdených skutočností.

12.1 V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh (v sporovom konaní žaloba) týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať

všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu a nie strán sporu. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (tu por. R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale na základe záverov už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmatečnosti (k tomu por. R 37/1993 a 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2000, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 86/2012).

12.2 Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

13. Žalovaní 1/ a 2/ ďalej vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali, že súd nepristúpil k predbežnému prejednávaniu sporu.

13.1 Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 (najmä prednese žaloby a vyjadrenia k nej) súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

13.2 Prijatím Civilného sporového poriadku v záujme najmä zrýchlenia konania a zabráneniu prekvapivých súdnych rozhodnutí bol zavedený nový inštitút predbežného prejednávania sporu, v rámci ktorého súd zistí splnenie procesných podmienok, prípadne prijme opatrenia na odstránenie nedostatkov a pokúsi sa o zmier. Ak sa spor nepodarí vyriešiť zmiernou, súd uloží stranám povinnosti súvisiace s prípravou pojednávania, určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré sú nesporné a ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná. Zároveň uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci a uvedie predpokladaný termín pojednávania.

13.3 Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie umožnil právnenému zástupcovi žalovaných vyjadriť sa k písomným podaniam žalobkyne. Nariadil vo veci pojednávanie a zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 7. novembra 2018 (č. l. 145 a nasl. spisu), ako aj z predvolania účastníkov na pojednávanie je zrejmé, že sporové strany boli poučené o procesných právach a povinnostiach správne v zmysle CSP. Dňa 24.08.2018 bolo žalovanej 1/ a dňa 28.08.2018 žalovanému 2/ (č. l. 29 spisu) do vlastných rúk doručené predvolanie na pojednávanie určené na deň 07.11.2018, v ktorom boli účastníci opätovne vyzvaní, aby priniesli listiny vzťahujúce sa na vec a ešte pred pojednávaním včas urobili potrebné návrhy na obstaranie listín a predvolanie svedkov, na ktorých sa chcú odvolať. Na pojednávaní prvostupňový súd oboznámil priebeh vykonaného dokazovania, účastníkov poučil podľa § 154 CSP a následne ich poučil podľa § 182 CSP a vyhlásil dokazovanie za skončené. Aj keby konajúci súd opomenul aplikáciu § 181 ods. 2 CSP, vydaním rozhodnutia vo veci samej sa toto konvaliduje.

13.4 Najvyšší súd v tomto smere poukazuje na uznesenie tunajšieho súdu sp. zn. 4 Cdo 167/2012 z 28. mája 2013 kde uviedol, že striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 OSP zo strany súdu

(spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorá sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ OSP (teraz § 420 písm. f/ CSP). Z judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci. Podobne ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 366/2018 odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, keď ani v ďalej uvedenom právnom závere Krajského súdu v Prešove nezistil porušenie namietaných práv. „Je pravdou, že prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd neuviedol stranám sporu počas konania ... ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré súd považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a taktiež neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP vydaním rozhodnutia vo veci samej sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej prvoinštančný súd svoje názory oznámil a tým zhojil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Preto tento dôvod odvolací súd nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17 Co 7/2017 z 23. januára 2018).

14. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali, že im konajúci súd nevysvetlil právne dôsledky pri aplikácii procesného postupu koncentrácie konania, hoci bez svojho zavinenia zostali na pojednávaní dňa 07.11.2018 bez právnej pomoci.

14.1 V súvislosti s touto námietkou dovolací súd poukazuje, že z obsahu spisu krajského súdu vyplýva, že súd prvej inštancie žalovanej 1/ dňa 27.07.2018 a žalovanému 2/ dňa 19.07.2018 (č. 1. 27 spisu) doručil žalobu, uznesenie č. k. 7 C 99/2018 - 26 zo dňa 04.07.2018, ktorým boli žalovaní podľa § 167 ods. 2 CSP vyzvaní, aby sa v lehote 15 dní k žalobe vyjadrili, uviedli rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojili listiny, na ktoré sa odvolávajú, označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a zároveň tiež poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu, vrátane poučenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany a koncentracii konania podľa § 155 v spojení s § 149 CSP a § 154 CSP. Na výzvu súdu žalovaní v stanovenej lehote nereagovali. Dňa 24.08.2018 bolo žalovanej 1/ a dňa 28.08.2018 žalovanému 2/ (č.l. 29 spisu) do vlastných rúk doručené predvolanie na pojednávanie určené na deň 07.11.2018, v ktorom opätovne boli vyzvaní, aby priniesli listiny vzťahujúce sa na vec a ešte pred pojednávaním včas urobili potrebné návrhy na obstaranie listín a predvolanie svedkov, na ktorých sa chcú odvolať. Tiež je výlučne na rozhodnutí strany sporu, či v konaní využije svoje právo zvoliť si zástupcu, alebo bude pred súdom vystupovať samostatne. Žalovaní už v čase, kedy im bola žaloba doručená disponovali dôkazmi na preukázanie svojich tvrdení (zmluvy o pôžičkách predložené až v odvolacom konaní, označenie svedkov) a z uvedeného dôvodu táto dovolacia námietka neobstojí.

14.2 Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí č.k. 3 Obdo 43/2018 z 26. februára 2019 uviedol, že „účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúce nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prierahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné“.

14.3 Základný predpoklad pre pomýšľanie strany sporu na úspech v konaní je odvodzovaný od jej povinnosti tvrdiť skutočnosti dôležité pre rozhodnutie veci a zároveň od povinnosti substancovať relevantné tvrdenia, a to s prihliadnutím na princíp kontradiktórnosti konania. Princíp sudcovskej koncentrácie konania spočíva v možnosti súdu neprihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strany, ak strana mohla tieto uplatniť už v skoršom štádiu konania, ak by konala s náležitou starostlivosťou. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení č.k. II. ÚS 530/2018 zo dňa 15.11.2018 uviedol „Keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať.“

15. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujú príпустnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

15.1 V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá príпустnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu uvedeného stanoviska; toto stanovisko treba preto považovať za aktuálne aj po 1. júli 2016 (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 59/2017, 5 Cdo 84/2017, 8 Cdo 85/2017).

15.2 Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci príпустnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

15.3 V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. Súd však nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú vykonané v rámci dokazovania, je vždy vecou súdu, keď podľa § 185 ods. 1 CSP zákonodarca mu takéto oprávnenie výslovne zakotvuje. Nevykonanie dôkazov navrhnutých stranou sporu nie je postupom, ktorým by súd odňal strane možnosť konať pred súdom (R 37/1993). Ak sa však súd rozhodne navrhnutý dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť vo svojom rozhodnutí. O takýto prípad ide i v súdnej veci, keď prvoinštančný súd nevykonanie žalovaným 2/ navrhovaných dôkazov vo svojom rozhodnutí riadne odôvodnil. Žalovaný 2/ uzatvoril so žalovanou 1/ dňa 21. marca 2018 kúpnu zmluvu, ktorou na ňu previedol sporné nehnuteľnosti patriace do BSM bez súhlasu žalobkyne, čím porušil ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže nešlo o bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí, uvedená kúpna zmluva je neplatným právnym úkonom. Žalovaní v konaní neunesli dôkazné bremeno, ktoré ich v tomto smere zaťažovalo, na preukázanie, že kúpna cena týchto nehnuteľností bola žalovaným 2/ vyplatená z jeho prostriedkov z podnikania, resp. pôžičiek, poskytnutých mu spoluinvestormi. Podľa ustálenej súdnej praxe totiž výnos z podnikania, rovnako ako mzda, ktorá patrí len jednému z manželov, je zdrojom BSM. Rovnako tak, predmetom BSM sú tiež peniaze získané pôžičkou bez ohľadu na to, či zmluvu uzavreli obaja alebo len jeden z manželov a za súčasť BSM treba považovať aj prostriedky získané niektorým z manželov vo forme pôžičky alebo úveru a tiež aj majetkové hodnoty za tieto prostriedky získané. Doterajšia judikatúra dospela k záveru, že vec nadobudnutá za trvania manželstva sa stane predmetom BSM, pokiaľ nie je obstaraná za finančné prostriedky, ktoré sú majetkom výlučne len jedného z manželov a pri nadobudnutí vecí z prostriedkov patriacich jednak do BSM, jednak do osobného majetku niektorého z manželov, sa takto nadobudnuté veci stávajú predmetom BSM bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM (R 49/1973, R 42/1972). Pri nadobúdaní vecí do BSM teda všeobecne platí a súdna prax vychádza zo zásady, že pokiaľ za trvania manželstva bola vec nadobudnutá z prostriedkov patriacich do BSM, t. j. zo spoločných prostriedkov a zároveň z prostriedkov patriacich výlučne niektorému z manželov, stáva sa takáto vec predmetom ich BSM.

15.4 So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho

rozhodnutia vysporiadal a uviedol, z akých dôvodov nevykonal návrhy žalovaného 2/ na doplnenie dokazovania. Na základe uvedeného možno konštatovať, že sudy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že dovolatelia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ neopodstatnene namietali, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/, v ktorom namietali existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.